

Povlaštene mirovine smanjiti ili ukinuti?

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2010/5/28 9:14:02

Fonogram moje rasprave u Saboru, 27 svibnja 2010.

Kolegice i kolege, razmišljao sam kako započeti danas ovu raspravu, možda podatkom da je u ožujku ove godine prosječna starosna mirovina u Hrvatskoj iznosila 2 tisuće 377 kuna ili invalidska tisuću 932, a obiteljska tisuću 860, što bi dalo prosječnu mirovinu od 2 tisuće 162 kune. Ili možda podatkom da 79,5% umirovljenika u Hrvatskoj prima mirovinu manju od 3 tisuće kuna, dakle 80% umirovljenika u Hrvatskoj prima mirovinu manju od 3 tisuće kuna. Ili možda pismom iz Karlovca, gospodine Franje Mujića koji je sa 41 godinom staža išao u mirovinu i kažnjen je s 9% smanjenja mirovine jer je otišao u preranu mirovinu po našim zakonima, to što je radio 41 godinu u Hrvatskoj je prijevremeno umirovljenje. No ti podaci nisu nikome bitni jer moramo izmišljati teme i tobože radikalnim potezima spašavati mirovinski sustav.

2005. godine kao zastupnik ovog Sabora podnio sam prijedlog zakona po kojem bi se povlaštene mirovine i ovo će naglašavati povlaštene mirovine za članove Vlade i zastupnike ukinule. Naravno da to nikad nije došlo na dnevni red, naravno obostrano podržan i od lijeve i desne strane ove dvorane, sa puno podsmijeha, provociranja i smijanja. Tada je godišnje za povlaštene mirovine išlo 4 milijarde i 100 milijuna kuna. Danas ide 7 milijardi i 200. Za četiri godine za povlaštene mirovine u Hrvatskoj će trebati 11 milijardi kuna.

Pa vi sad izvolite, prihvatite model jednokratnih smanjenja mirovina, kao što je ovo, ali ne prvi put, nego već drugi put, i u ovom mandatu i treći put računajući od 2001. i odbijte svaku raspravu o ozbiljnoj raspravi i promjeni sustava mirovina stečenih pod povoljnih uvjeta. Nikakva jednokratna smanjenja neće riješiti problem, ali će unijeti nove nepravde među dijelu ljudi koji te mirovine koriste.

Tako primjerice javljaju se oni koji su otišli u mirovinu iz Ministarstva unutarnjih poslova na određenim poslovima, pa su svrstani u kategoriju povlaštenih mirovina, a ne redovne, iako su imali uvjete i za to, i nakon ovog smanjenja imat će manju mirovinu nego da im se dala tada redovna mirovina. 10-ak takvih se ovih dana javilo. Što s onima koji su otišli u drug stup, a nisu trebali, pa sad dobivaju rješenje o mirovini iz drugog stupa 2 kune i 90 lipa? 2 kune i 90 lipa!

Članak 3. gospodine predstavnika Vlade, piše da se smanjuje mirovina za 10% ali onaj iznos koji bi imao po zakonu, ili zatečena mirovina. Što s onima koji su već u ovoj mirovini? Da li se smanjuje sadašnja vrijednost mirovine za 10% ili onaj iznos kojega bi imali pravo po zakonu? To je velika razlika. Da li se ovo odnosi samo na buduće umirovljenike ili one koji već jesu u ovim kategorijama? I na sadašnje i na buduće, a sadašnjima će se .../Ne razumije se./... sadašnja mirovina, ili onu koju bi po zakonu imali pravo kad su išli? Pročitajte još jedanput stavak 1. članka 3. i probajte vidjeti kako se on može sve protumačiti. Niste dovoljno jasno precizirali koji iznos mirovine će se umanjiti za 10% onima koji već jesu u mirovini.

I zašto izmišljati toplu vodu? Zašto javnosti ne velite da za dio tih mirovina se uzima kao osnovica za obračun mirovine posljednja isplaćena plaća, a radnicima i radnicama cijeli radni vijek. Pa samo ste mogli za saborske zastupnike i članove Vlade reći da im se ne uzima osnovica zadnja plaća nego cijeli radni vijek, kao i svim ljudima u ovoj zemlji.

Ovo su povlaštene mirovine zbog dva razloga. Neki od njih su imali povlasticu u tome što su ranije mogli u mirovinu, mimo opæih mirovinskih propisa, drugi što ostvaruju veæu mirovinu no što bi po redovnim mirovinskim propisima, ali ima i onih koji su ostvarili obje povlastice, i raniju mirovinu i veæi iznos mirovine.

Mirovinski sustav poèiva samo na jednom naèelu, mirovina je ono što se izraèuna i dobije na temelju staža osiguranja i plaæenog doprinosa. Sve što je van toga je dodatak države razlièitim kategorijama graðana zbog društveno prihvatljivih pozicija, razloga ili opravdanja. I dok god ovih 13 kategorija povlaštenika neæe biti izuzeti iz mirovinskog sustava, neæe se stabilizirati hrvatski mirovinski sustav. Svaki od njih, od ovih 180 tisuæa korisnika ima i odreðeni dio godina staža osiguranja, plaæanja doprinosa na osnovu toga se obraèuna mirovina a država daje ratne dodatke, rudarske dodatke, majèinske dodatke ili bilo kakve druge dodatke ako smatra da pojedina kategorija treba imati veæa primanja nego što bi po opæim mirovinskim pravima ostvarila.

Mirovinsko osiguranje imamo, doprinos se zove osiguranje, na teret osiguranika država nekome daje veæa prava od opæih mirovinskih propisa. I sada možete zamisliti genijalno rješenje, smanjit æemo jednokratno 10%. Za šest mjeseci razlike u tim mirovinama u odnosu na obiène smrtnike opet æe biti veæe i da bi kakvu takvu pravdu radili ovo jednokratno smanjenje bi trebali raditi svake pola godine jer ne želite popraviti sustav.

Sustav je ispoèetka nepravedan, sustav ispoèetka generira nejednakost graðana, sustav ispoèetka potkrada fond mirovinskog osiguranja i u tome je cijeli problem. Trebate imati hrabrosti i petlje reæi sve kategorije povlaštenih mirovina æe iæi na reviziju, ne reviziju pojedinaènih korisnika nego sustava kojega imamo. Izmijeniti sve zakone i tek onda možemo govoriti o tome koliko novaca država iz proraèuna daje da bi se mirovine isplaæivale.

Razlika izmeðu ubranih mirovinskih doprinosa od 22 milijarde, 23, isplaæenih 34 60% toga je zbog ovih povlaštenih mirovina, a ne starosnih, invalidskih ili obiteljskih. Lažu oni da je mirovinski sustav neodrživ zbog redovnih mirovina. Hrvatski mirovinski sustav je pred bankrotom zbog ovih kategorija i on ne smije biti u redovnom mirovinskom sustavu.

I završavam sljedeæim. 11 milijardi za tri godine æete trebati za ovo a da nema ovoga vidite ili da ovo naplatimo što je ispred mene, Hrvatska država dobila bi tri puta više novaca nego što æe biti efekat ovog Zakona. Samo pronaðite ovu dvojicu sa ove potjernice. Više prihoda Šuker dobiva i mirovinski fond nego efekti ovog Zakona. To vam mogu matematièki dokazati, to se da izraèunati ali umjesto traženje ovih, mi se okreæemo demagoškim zakonima tobože u krizi i ovima smanjujemo mirovinu. Mazanje oèi, za šest mjeseci odnosi nejednakosti biti æe isti.

Kolega Vidoviæ, pitali ste se i predlagali što je još drugaèije moguæe napraviti da se ovaj problem riješi. Ono èega se Vlada nije sjetila dopunila je vaše prijedloge. Prvo, da bi u Hrvatskoj trebalo biti normalno da poslodavci doprinos za mirovinsko plaæaju na stvarnu plaæu a ne na minimalnu. Ali tko u hrvatskoj Vladi nitko ne zna da poslodavci varaju radnike i državu i Mirovinski fond.

Drugo, da Vlada ne tolerira ili ministar ŠUker tri godine poslodavca koji uopæe ne uplaæuje mirovinsko osiguranje za svoje radnike, ne koristeæi pravo zakona da veæ nakon 60 dana intervenira tako da radnici saznaju da im mirovinsko plaæeno kad trebaju iæi u mirovinu. Možda bi ovih 8 milijardi duga, samo je ovo osnova mirovinskog doprinosa, da se naplati do kraja godine, riješio problem.

Treæe, možda bi trebalo proanalizirati tko sve pravo ima na mirovinsko osiguranje na teret državnog proraèuna prema drugim propisima ili plaæa mirovinsko osiguranje na pola osnovice od radnièke, pola od 2700, a onda ostvaruje pravo na minimalnu mirovinu, recimo kao estradne zvijezde u Hrvatskoj.

I na kraju, možda bi bilo dobro da preispitamo postojeæe zakonsko rješenje o èlanovima Vlade i zastupnicima u Saboru po kojemu imaju pravo na dvije mirovine. Ima jedan èlan Vlade koji je ostvario mirovinu po hrvatskom propisu, ali imao je dovoljno staža u jednoj drugoj državi pa i tamo prima mirovinu i primaju dvije mirovine, dvije mirovine. Ja znam za èlana Vlade i za jednog

saborskog zastupnika. Ostvaruje povlaštenu penziju u Hrvatskoj, ali i prima mirovinu države u kojoj je ostvario radni staž iz tog naslova pravo na mirovinu. Jedna drugu ne isključuje jer se mi pravimo blesavi, a odbijen je prijedlog autentičnog tumačenja iz 2004. godine da se to spriječi i ta odredba je još uvijek na snazi u sadašnjem zakonu. Tako da će netko i od sada prisutnih saborskih zastupnika primati dvije mirovine kad za to odluče.

Kolega Milinković kaže da je ovaj prijedlog zakona dokaz odgovornog ponašanja Vlade. Samo napomena, sada je u evidenciji mirovinskog osiguranja 13 kategorija, 2 još dolaze jer nema korisnika, ali zakoni već jesu usvojeni. To je azbestoza i to su radnici na razminiranju. Dakle, do kraja ove godine bude 15 kategorija ovih mirovina ne samo postojećih 13.

Ali kako možemo govoriti o odgovornom ponašanju Vlade da ovdje sada tobože lijemo velike suze za mirovine iznad 3,5 tisuće kuna i ističete kao veliku vrijednost da se one do 3,5 neće smanjivati, a istovremeno prešućujete podatak da je prosječna starosna mirovina radnika 2 tisuće 377 kuna.

Kada dodam obiteljsko i invalidsko, onda je prosječna mirovina 2 tisuće 162 kune.

I kako je to odgovorno ponašanje ako se ovim prijedlogom zakona ne ispravlja nijedna nepravda koja je sustav posebnih mirovina donio.

Pa primjerice ponavljam vam, da saborski zastupnici i članovi Vlade mogu a neki i ostvaruju dvije mirovine, to zna resorno ministarstvo i nije predložilo promjenu zakona da se izbriše mogućnost ostvarivanja dviju mirovina po istoj osnovi, jer mu inozemni staž se priznaje kao uvjet za stjecanje prava na povlaštenu mirovinu u Hrvatskoj i naravno staž inozemstvo ta druga država priznaje.

Odgovorno ponašanje bi bilo onda kada bi Vlada rekla, taj dio mijenjamo nema dvije mirovine u istoj osnovi.